

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.2.2013
COM(2013) 92 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

GODNE ŻYCIE DLA WSZYSTKICH:

Eliminacja ubóstwa i zapewnienie światu zrównoważonej przyszłości

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

GODNE ŻYCIE DLA WSZYSTKICH:

Eliminacja ubóstwa i zapewnienie światu zrównoważonej przyszłości

1. WPROWADZENIE

Dwa z najpilniejszych wyzwań, przed którymi stoi świat, to eliminacja ubóstwa i zapewnienie trwałego dobrobytu i dobrostanu społecznego. Około 1,3 mld ludzi nadal żyje w warunkach skrajnego ubóstwa dochodowego, a potrzeby wielu innych w zakresie rozwoju społecznego w dalszym ciągu nie są zaspakajane. Dwie trzecie zasobów naturalnych – takich jak żyzne gleby, czysta woda i powietrze – ciągle się kurczy, przy czym skala zmiany klimatu i utraty różnorodności biologicznej zbliża się do granicy, której przekroczenie grozi nieodwracalnymi skutkami dla społeczeństwa i środowiska naturalnego.

Wyzwania te są powszechne, wzajemnie powiązane i wymagające współdziałania wszystkich państw. To problemy, których nie wystarczy analizować odrębnie – potrzebne są ujednolicone ramy polityczne. Takie przekrojowe ramy są konieczne, aby wytyczyć drogę, która pozwoliłaby wszystkim ludziom we wszystkich krajach wydobyć się z ubóstwa oraz osiągnąć dobrobyt i społeczny dobrostan, tak by postępy w tym zakresie objęły całą naszą planetę. Ramy te należy również ściśle powiązać z kwestiami takimi jak sprawowanie rządów, prawa człowieka, pokój i bezpieczeństwo, będącymi przesłankami postępu. Szacuje się, że 1,5 mld ludzi żyje w krajach niestabilnych, dotkniętych poważnymi konfliktami politycznymi, przemocą zbrojną lub brakiem bezpieczeństwa.

Jesienią 2013 r. podczas specjalnego wydarzenia ONZ podsumowane zostaną dotychczasowe wysiłki podejmowane na rzecz osiągnięcia milenijnych celów rozwoju (MCR), omówione sposoby przyspieszenia postępów do 2015 r. oraz rozpoczęta wymiana idei na temat ewentualnych działań po tej dacie, która stanowi termin realizacji MCR. Ponadto należy wprowadzić w życie zobowiązania podjęte w czerwcu 2012 r. na konferencji Rio+20, m.in. poprzez działania na rzecz zielonej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu. W oparciu o te osiągnięcia konieczne będą też dalsze postępy w ramach powołanej w Rio otwartej grupy roboczej. Wszystkie te środki będą stanowiły wkład w opracowanie przekrojowych ram obejmujących okres po 2015 r.

W niniejszym komunikacie proponuje się przyjęcie wspólnego podejścia UE do omawianych kwestii. W tym celu określono najpierw najważniejsze globalne wyzwania i możliwości. Następnie dokonano oceny skuteczności strategii eliminacji ubóstwa na świecie i oceny doświadczeń w zakresie realizacji MCR, określono niektóre najważniejsze kroki w kierunku osiągnięcia zrównoważonego rozwoju uzgodnione na konferencji Rio+20, jak również przedstawiono najważniejsze działania. Następnie opisano wyzwania i elementy składowe przyszłych ram politycznych zaproponowane na podstawie doświadczeń zgromadzonych w trakcie realizacji MCR oraz prac podjętych w następstwie konferencji Rio+20, zwłaszcza w zakresie określenia celów zrównoważonego rozwoju, oraz wskazano, w jaki sposób można je wszystkie połączyć w ramach odnośnych działań ONZ.

Na podstawie tych rozważań Komisja proponuje zasady dotyczące przekrojowych ram politycznych po 2015 r., które stanowiłyby spójną i kompleksową odpowiedź na powszechne

wyzwania takie jak eliminacja ubóstwa i zrównoważony rozwój w trzech wymiarach, i zagwarantowałyby, że do 2030 r. wszyscy ludzie osiągną godny poziom życia.

2. NOWA SYTUACJA NA ŚWIECIE, NOWE WYZWANIA, NOWE MOŻLIWOŚCI

W ostatnich latach świat bardzo się przeobraził. Zmienił się układ sił gospodarczych na świecie i równowaga polityczna, nastąpił wzrost światowego handlu, ponadto jesteśmy świadkami takich zjawisk jak zmiany klimatu, wyczerpywanie się zasobów naturalnych, zmiany technologiczne, kryzys gospodarczy i finansowy, wzrost konsumpcji, wahania cen żywności i energii, przyrost ludności, migracje, przemoc i konflikty zbrojne, klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, jak również pogłębiające się nierówności. Na arenie światowej pojawiły się nowe podmioty, w tym prywatne i pozarządowe.

Większość światowego PKB generują gospodarki rozwinięte i wschodzące. Te ostatnie stały się obecnie ważną siłą napędową globalnego wzrostu i wywierają już znaczny wpływ na światową gospodarkę. Analiza bieżących tendencji wskazuje, że w przyszłości można się spodziewać dalszego przesunięcia równowagi. Jeszcze przed 2025 r. globalny wzrost gospodarczy powinien być generowany przede wszystkim przez gospodarki wschodzące. Ponadto przewiduje się, że za ponad połowę światowego wzrostu gospodarczego odpowiedzialnych będzie sześć państw.

Bezrobocie pozostaje problemem ogólnoświatowym. Około 200 mln osób pozostaje bez pracy, z czego 75 mln to ludzie młodzi. Udział kobiet w rynku pracy często pozostaje na niskim poziomie, a usługi społeczne są nadal ograniczone. Ponadto około 621 mln młodych ludzi na świecie nie uczy się, ani szkoli, nie ma też pracy, ani jej nie szuka, narażając się na ryzyko trwałego wykluczenia z rynku pracy. Praca niezarejestrowana i stworzenie podstaw godnej pracy, m.in. praw pracowniczych i dialogu społecznego, to kwestie przysparzające trudności w wielu krajach. Większość ubogiej ludności w krajach rozwijających się utrzymuje się z rolnictwa małoobszarowego lub prowadzi działalność na własny rachunek. Wielu ubogich ludzi w tych krajach pracuje w niebezpiecznych warunkach, a ich prawa podstawowe nie są chronione. Jedynie 20 % ludności świata ma dostęp do właściwej ochrony socjalnej.

Jednocześnie w większej części świata pogłębiły się nierówności w obrębie samych krajów. Większość ubogiej ludności mieszka obecnie w krajach o średnich dochodach, mimo że cechuje je dynamiczny wzrost gospodarczy. Eliminacja ubóstwa w tych krajach jest jednym z ważniejszych wyzwań. Długoterminowe prognozy wskazują jednak, że do 2050 r. najbardziej dotknięte przez ubóstwo mogą być ponownie najuboższe i najbardziej niestabilne kraje.

Ponad 1,5 mld osób żyje w krajach dotkniętych konfliktami i przemocą. Przemoc niszczy egzystencję i środki utrzymania, jej ofiarą często padają kobiety i osoby znajdujące się w trudnej sytuacji, takie jak dzieci i osoby niepełnosprawne. Przepaść pomiędzy niestabilnymi, dotkniętymi przemocą krajami i innymi krajami rozwijającymi się nadal się pogłębia. Jeśli chodzi o stan na kwiecień 2011 r., ani jeden z niestabilnych lub dotkniętych konfliktem krajów o niskich dochodach nie osiągnął żadnego z milenijnych celów rozwoju. Szacuje się, że do 2015 r. jedynie nielicznym uda się zrealizować któryś z tych celów. Niewłaściwe rządy, brak demokracji, praworządności i poszanowania praw człowieka utrudniają wysiłki na rzecz zrównoważonego rozwoju i eliminacji ubóstwa.

Panuje powszechna zgoda co do tego, że korzystanie z zasobów naturalnych w niezrównoważony sposób jest jednym z największych długoterminowych zagrożeń dla ludzkości. Potwierdzają to również liczne dowody naukowe. Już teraz odczuwalne są skutki degradacji środowiska, zmiany klimatu i klęsk żywiołowych, które grożą zniweczeniem wielu postępów poczynionych w walce z ubóstwem. Nie jesteśmy niestety na dobrej drodze, by

utrzymać wzrost temperatury w granicach 2°C powyżej poziomu sprzed okresu uprzemysłowienia, czyli w granicach, których przekroczenie znacznie podwyższy ryzyko katastrofalnych skutków dla zasobów naturalnych i spowoduje zagrożenia dla rolnictwa, żywności, zaopatrzenia w wodę i osiągnięć w zakresie rozwoju w ostatnich latach. Dostosowanie się do tych skutków oraz ich łagodzenie, m.in. poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, będzie stanowić wyzwanie dla całego świata.

Już dziś zmiany klimatu, wyczerpywanie się zasobów naturalnych oraz degradacja ekosystemu mają znaczący wpływ na środki do życia, zwiększa się bowiem liczba i intensywność klęsk żywiołowych, a ludność pozbawiana jest kapitału naturalnego i infrastruktury. Od 1992 r. klęski żywiołowe spowodowały straty w wysokości 750 mld EUR i śmierć 1,3 mln osób. Za negatywne skutki obecnych niezrównoważonych modeli rozwoju gospodarczego nadal odpowiedzialne są głównie kraje rozwinięte i – coraz częściej – gospodarki wschodzące. Jednocześnie skutki te dosięgają w nieproporcjonalnym stopniu kraje uboższe, które nie mają wystarczających zasobów, by sobie z nimi poradzić¹. Kraje te często są również w szczególnym stopniu uzależnione od zasobów naturalnych, zwłaszcza sektory takie jak rolnictwo, leśnictwo, energetyka i turystyka, co zwiększa ich podatność na zagrożenia wynikające z degradacji środowiska i wyczerpywania się zasobów.

Rozwój i wzrost to czynniki przyczyniające się do dobrobytu i dobrostanu społecznego, wiążą się jednak z nimi wyzwania środowiskowe, takie jak wyczerpywanie się zasobów czy zanieczyszczenie, które prawdopodobnie z czasem staną się bardziej dotkliwe. Te negatywne skutki są wywołane działaniami 5,7 mld ludzi, którzy *nie* żyją w warunkach skrajnego ubóstwa dochodowego. Prowadzi to do znacznego zwiększenia światowego popytu i konsumpcji oraz do dodatkowego obciążenia zasobów naturalnych. Postępy w zakresie zielonej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu osiągane dzięki zrównoważonym modelom konsumpcji i produkcji oraz efektywnej gospodarce zasobami, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych systemów energetycznych, mają zatem zasadnicze znaczenie.

Szacuje się, że w celu zaspokojenia rosnącego popytu światowa produkcja żywności będzie musiała wzrosnąć do 2050 r. o 60 % w stosunku do poziomu z 2005 r., co spowoduje dalsze uszczuplenie ograniczonych zasobów naturalnych, w szczególności takich jak grunty, zasoby leśne, wodne i oceany. Jednocześnie istnieją przesłanki by sądzić, że nawet połowa światowej produkcji żywności się marnuje. Przewiduje się, że ze względu na tempo urbanizacji i przyrostu ludności, do 2025 r. zużycie wody wzrośnie o 50 %. Do tego czasu około 5,5 mld ludzi – czyli dwie trzecie prognozowanej liczby ludności na świecie – będzie zamieszkiwać obszary charakteryzujące się umiarkowanym lub poważnym deficytem wody.

Wybiegając w przyszłość, wyzwania te należy rozpatrywać w kontekście tendencji demograficznych. Przewiduje się, że do 2050 r. liczba ludności na świecie osiągnie ponad 9 mld, przy czym liczba mieszkańców Afryki subsaharyjskiej wzrośnie ponad dwukrotnie. Do 2050 r. mieszkańcy Afryki i Azji będą stanowić blisko 80 % globalnej ludności. Oczekuje się, że wzrost średniej wieku na świecie najbardziej wpłynie na sytuację w krajach rozwijających się, co będzie miało negatywne skutki dla świadczeń zdrowotnych i emerytalnych, jak również dochodów podatkowych.

Tak przedstawia się kontekst działań następnych podejmowanych w związku z konferencją Rio+20, a także specjalnego wydarzenia mającego na celu przegląd MCR. Musimy pamiętać, że wymienione problemy są ze sobą powiązane i wymagają spójnej i kompleksowej

¹ W krajach najslabiej rozwiniętych żyje ponad 880 mln ludzi (około 12 % ludności całego świata), generują one jednak mniej niż 2 % światowego PKB.

odpowiedzi, sprzyjającej również innym działaniom międzynarodowym, takim jak negocjacje w sprawie klimatu i różnorodności biologicznej.

3. KONTYNUACJA OSIĄGNIĘĆ MCR I RIO+20

3.1. Podsumowanie osiągnięć w zakresie MCR

UE nadal dokłada wszelkich starań, aby pomóc w osiągnięciu milenijnych celów rozwoju do 2015 r., zgodnie ze strategią polityczną określoną w Programie działań na rzecz zmian² oraz konsensusie europejskim w sprawie rozwoju³.

MCR są ucieleśnieniem światowego porozumienia mającego na celu dalszy rozwój społeczny i położenie kresu ubóstwu. W ostatnim dziesięcioleciu okazały się one cennym narzędziem pozwalającym zwiększyć świadomość społeczną i wolę polityczną oraz zmobilizować zasoby na rzecz walki z ubóstwem. Poczyniono ogromne postępy:

- Według Banku Światowego odsetek osób żyjących za mniej niż 1,25 USD dziennie (ceny z 2005 r.) spadł z 43 % w 1990 r. do 22 % w 2008 r. Cel zmniejszenia o połowę liczby osób żyjących w skrajnym ubóstwie został prawdopodobnie osiągnięty w 2010 r.
- Cel zmniejszenia o połowę liczby ludności pozbawionej stałego dostępu do bezpiecznej wody pitnej został osiągnięty w skali globalnej w 2010 r. – w latach 1990–2010 ponad dwa miliardy osób zyskały do niej dostęp.
- Ogólnie rzecz biorąc odsetek osób podejmujących edukację podstawową wzrósł średnio do 89 %, przy czym obecnie prawdopodobieństwo podjęcia nauki przez dziewczęta jest niemal tak samo wysokie jak w przypadku chłopców.
- Dzieci są w znacznie mniejszym stopniu narażone na choroby i niedożywienie.
- Liczba zakażeń wirusem HIV na świecie nadal się zmniejsza, znacznie poprawił się dostęp do leków antyretrowirusowych.

Indywidualne wysiłki poszczególnych państw na rzecz realizacji MCR zostały wsparte przez działania podejmowane w ramach globalnego partnerstwa na rzecz rozwoju. Od 2000 r. roczna wartość oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) na świecie wzrosła o niemal 70 %, do 96 mld EUR, a udział takiej pomocy na rzecz krajów najsłabiej rozwiniętych (LDC) zwiększył się ponad dwukrotnie. UE i jej państwa członkowskie są największymi darczyńcami: przekazują rocznie 53 mld EUR na rzecz ODA (dane za 2011 r.), co stanowi ponad połowę światowej pomocy tego typu. Równocześnie wdrożenie zasad dotyczących skuteczności pomocy i rozwoju oraz określenie celów w tym zakresie przyczyniło się do zwiększenia wpływu ODA. Ważną rolę odegrał tu niezwykle rozwój handlu: w latach 2000–2009 eksport krajów rozwijających się wzrósł o 80 %, podczas gdy w skali globalnej wzrósł on o 40 %. Unia Europejska jest największym partnerem handlowym krajów rozwijających się i jako pierwsza wprowadziła politykę bezcłowego i bezkontyngentowego dostępu do wszystkich produktów z krajów najsłabiej rozwiniętych w ramach inicjatywy „wszystko oprócz broni”. Ponadto do osiągnięcia MCR przyczyniły się również badania naukowe finansowane przez UE, np. w ramach partnerstwa między Europą a krajami rozwijającymi się w zakresie badań klinicznych.

Realizacja MCR wiąże się jednak nadal z wieloma wyzwaniami, w szczególności w przypadku krajów Afryki subsaharyjskiej, które pozostają w tyle. Ogólnie rzecz biorąc, 1,3 mld ludzi nadal żyje w warunkach skrajnego ubóstwa dochodowego. Ponad 850 milionom osób brakuje żywności. Około 61 mln dzieci nadal nie podejmuje nauki w szkole. Kobiety są

² COM(2011) 637 final.

³ 2006/C 46/01.

nadal dyskryminowane i narażone na poważne zagrożenia dla zdrowia, w szczególności jeśli chodzi o zdrowie matek oraz prawa i zdrowie reprodukcyjne i seksualne. Jedna trzecia kobiet doświadcza w życiu przemocy, co podważa wysiłki na rzecz osiągnięcia któregośkolwiek z milenijnych celów rozwoju. Około 2,5 mld ludzi pozbawionych jest dostępu do odpowiednich urządzeń sanitarnych, a 780 mln osób – dostępu do czystej i bezpiecznej wody pitnej. Siedem milionów osób będących nosicielami wirusa HIV lub chorych na AIDS nadal nie ma dostępu do leczenia. Osiągnięcie celu w zakresie pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz zapewnienia wszystkim godnej pracy jest nadal w odległej perspektywie. Jedynie 20 % ludności świata ma dostęp do właściwej ochrony socjalnej. Niezrównoważony sposób wykorzystywania ograniczonych zasobów planety oraz zarządzania nimi stanowi zagrożenie dla życia i dobrostanu przyszłych pokoleń.

Ponadto istnieją różnice w zakresie osiągnięć nie tylko pomiędzy poszczególnymi krajami – w szczególności wyraźny jest brak postępów w osiąganiu MCR w państwach niestabilnych i dotkniętych konfliktem – lecz również *wewnątrz* samych krajów, również tych, które dysponują środkami, aby zapewnić lepsze warunki życia i perspektywy swoim obywatelom.

Ogólny obraz – zwłaszcza w kontekście postępów technologicznych i gospodarczych w wielu krajach wschodzących i rozwijających się osiągniętych od czasu wyznaczenia MCR – dowodzi jednak, że w ciągu jednego pokolenia możliwe jest nie tylko ograniczenie ubóstwa, lecz również jego eliminacja.

3.2. Główne ustalenia i zobowiązania przyjęte na konferencji Rio+20

Konferencja Rio+20 stanowiła potwierdzenie wspólnej globalnej wizji zrównoważonej gospodarczo, społecznie i ekologicznie przyszłości planety oraz obecnych i przyszłych pokoleń. Jej uczestnicy potwierdzili, że nadal istnieje wiele problemów, którymi należy się zająć. W kontekście zrównoważonego rozwoju i eliminacji ubóstwa uznali również znaczenie zielonej gospodarki dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, zapoczątkowali prace nad wyznaczeniem celów zrównoważonego rozwoju (SDG) oraz uzgodnili działania zmierzające do jego osiągnięcia. Działania te pomogą również w opracowaniu wspomnianych celów (SDG), a w dłuższej perspektywie – przyczynią się również do ich realizacji. Uczestnicy konferencji Rio+20 zgodzili się również zreformować ramy instytucjonalne w dziedzinie zrównoważonego rozwoju, aby zapewnić strukturę umożliwiającą realizację działań następnych oraz aby kontynuować prace nad środkami wdrażającymi. Ważne jest, aby UE niezwłocznie wprowadziła w życie zobowiązania podjęte w Rio, aktywnie zaangażowała się w ten proces i podjęła konieczne działania nie tylko na szczeblu unijnym, lecz również na arenie międzynarodowej.

3.3. Realizacja: działania na szczeblu unijnym i międzynarodowym

UE będzie w dalszym ciągu dążyć do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, w tym poprzez realizację zobowiązań podjętych na konferencji Rio+20 za pomocą szeregu przekrojowych strategii politycznych, w szczególności za pomocą strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Obejmuje to kwestie takie jak: efektywna gospodarka zasobami, gospodarka niskoemisyjna, badania i innowacje, zatrudnienie, integracja społeczna i młodzież. Realizacja i regularny przegląd strategii „Europa 2020”, która opiera się na zintegrowanym podejściu zainicjowanym przez strategię UE na rzecz zrównoważonego rozwoju, powinny przyczynić się do większej spójności działań, uwzględnienia trzech wymiarów zrównoważonego rozwoju w szeroko pojętej polityce UE oraz ich integracji. Cele w dziedzinie zrównoważonego rozwoju będą realizowane w ramach szeregu opracowywanych obecnie kluczowych polityk, z uwzględnieniem reformy wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa, planowanego w najbliższej przyszłości siódmego unijnego programu działań w zakresie

środowiska, Unii innowacji, programu „Horyzont 2020” oraz pakietu dotyczącego inwestycji społecznych.

UE pozostaje nieustannie zaangażowana we współpracę na rzecz rozwoju w celu wsparcia pełnej realizacji MCR. Dzięki swym działaniom zewnętrznym, a w szczególności dzięki wdrażaniu Programu działań na rzecz zmian, UE będzie nadal ułatwiać postępy w osiąganiu MCR i zrównoważonego rozwoju w krajach rozwijających się, ze szczególnym naciskiem na kraje najsłabiej rozwinięte oraz najbardziej potrzebujące. Jednocześnie należy podjąć działania umożliwiające realizację zobowiązań uzgodnionych na konferencji Rio+20.

Najważniejsze bieżące działania wdrażające postanowienia konferencji Rio+20 zostały zestawione w załączniku I.

3.4. Ramy instytucjonalne w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i środki wdrażające

Konferencja Rio+20 zainicjowała proces prowadzący do wzmocnienia ram instytucjonalnych w dziedzinie zrównoważonego rozwoju, w tym wzmocnienia roli Zgromadzenia Ogólnego ONZ (ZO ONZ) i Rady Gospodarczo-Społecznej (ECOSOC). Ważną decyzją było ustanowienie forum politycznego wysokiego szczebla w sprawie zrównoważonego rozwoju, które zastąpi Komisję ONZ ds. Zrównoważonego Rozwoju. Wspomniane forum polityczne będzie śledzić i weryfikować postępy we wdrażaniu ustaleń konferencji Rio+20. Powierzono mu również zadanie polegające na wzmocnieniu więzów świata nauki ze światem polityki, co będzie miało zasadnicze znaczenie dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Forum powinno być bezpośrednio powiązane z reformowaną obecnie Radą Gospodarczo-Społeczną, i pracować na wyższym szczeblu politycznym (ZO ONZ) w regularnych odstępach czasu. Dzięki tym powiązaniom będzie można poprawić spójność jego prac z pracami dotyczącymi przeglądu MCR i dyskusjami na temat kształtu polityki rozwojowej po 2015 r.

Na konferencji Rio+20 podjęto również inną ważną decyzję, dotyczącą wzmocnienia i aktualizacji Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP), w szczególności w sprawie powszechnego członkostwa w jego Radzie Zarządzającej. Zostało to następnie potwierdzone przez decyzję w sprawie nowych uzgodnień instytucjonalnych dla UNEP podjętą w trakcie niedawnego posiedzenia jego Rady Zarządzającej. Decyzja o ustanowieniu zgromadzenia ds. ochrony środowiska przy ONZ (ang. *UN Environment Assembly*) to ważny krok naprzód, zgodny z unijnymi ambicjami dotyczącymi przekształcenia UNEP w jedną z agencji ONZ w dłuższej perspektywie. UE będzie aktywnie uczestniczyć we wdrażaniu tych zmodernizowanych ram instytucjonalnych. Zapewnienie odpowiedniej reprezentacji UE zarówno w ramach forum politycznego wysokiego szczebla, jak i w zreformowanym UNEP będzie kwestią priorytetową.

Na konferencji Rio+20 postanowiono również udzielać wsparcia czystym i przyjaznym dla środowiska technologiom oraz ustanowić międzyrządowy komitet ekspertów, który miałby zająć się opracowaniem wariantów strategii finansowania zrównoważonego rozwoju. Komitet powinien zapewnić spójność i koordynację działań na rzecz rozwoju, jak również zapobiegać przypadkom dublowania finansowania takich działań. UE będzie uczestniczyć w tym procesie zgodnie z ogólnie przyjętym podejściem do kwestii finansowania i innymi środkami wdrażającymi wskazanymi poniżej.

3.5. Konsultacje społeczne

Komisja przeprowadzała wielokrotnie konsultacje społeczne oraz dialog publiczny dotyczące przyszłych perspektyw zrównoważonego rozwoju i eliminacji ubóstwa. Konsultacje pomogły w określeniu szeregu aspektów propozycji zawartych w niniejszym komunikacie.

Podsumowanie przeprowadzonych konsultacji przedstawiono w załączniku II. Komisja będzie kontynuować dialog dotyczący wszystkich wspomnianych kwestii z wszystkimi zainteresowanymi podmiotami i społeczeństwem obywatelskim.

4. UWZGLĘDNIENIE PROBLEMATYKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I ELIMINACJI UBÓSTWA W PRZEKROJOWYCH RAMACH POLITYCZNYCH PO 2015 R.

Na poziomie międzynarodowym oraz na szczeblu ONZ duża część starań na rzecz zrównoważonego rozwoju i eliminacji ubóstwa w poszczególnych społecznościach była realizowana w ramach odrębnych linii działania – jedna z nich wynikała z deklaracji milenijnej, druga – z ustaleń serii szczytów ONZ w sprawie zrównoważonego rozwoju. W rzeczywistości obie te linie działania posiadają wspólne elementy. Na przykład w ramach MCR podejmuje się kwestie związane z ochroną środowiska poprzez MCR7, a w polityce zrównoważonego rozwoju zawsze kładziono nacisk na eliminację ubóstwa jako cel priorytetowy.

Aby skutecznie sprostać wyzwaniom zrównoważonego rozwoju i eliminacji ubóstwa, które są wzajemnie powiązane i stanowią ważny problem globalny, należy połączyć przegląd MCR oraz prace nad celami zrównoważonego rozwoju w ramach pojedynczych przekrojowych ram określających wspólne wyzwania i priorytety, tak aby do 2030 r. zdołać zapewnić godne życie wszystkim ludziom i zagwarantować światu zrównoważoną przyszłość w dalszej perspektywie.

Jesienią 2013 r. podczas specjalnego wydarzenia ONZ podsumowane zostaną wysiłki na rzecz osiągnięcia MCR, omówione sposoby przyspieszenia postępów do 2015 r. oraz zapoczątkowana wymiana idei na temat ewentualnych działań po tej dacie, stanowiącej przewidywany termin realizacji MCR. We wrześniu 2013 r. podczas pierwszej sesji forum politycznego wysokiego szczebla ustanowionego na konferencji Rio+20 dokonany zostanie również przegląd działań następczych w stosunku do zobowiązań powziętych na konferencji Rio+20 w czerwcu 2012 r. Konieczne będą również postępy w ramach powołanej w Rio otwartej grupy roboczej ds. celów zrównoważonego rozwoju. Wszystkie te prace posłużą do ustalenia ram dla porozumienia w sprawie przekrojowych ram politycznych dotyczących perspektywy po 2015 r.

Aby doprecyzować cele, UE będzie nadal prowadziła otwarty dialog ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami. Pozwoli to jej wnieść aktywny wkład w prace otwartej grupy roboczej ds. celów zrównoważonego rozwoju, która przedstawi Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ zalecenia w sprawie możliwych działań.

W niniejszej sekcji opisano wnioski wyciągnięte z przeglądu MCR i prac nad przygotowaniem celów zrównoważonego rozwoju, a także wyłonione w trakcie tych działań elementy priorytetowe. Wyjaśniono również pokrótce, w jaki sposób elementy te można uwzględnić w ramach odpowiednich działań ONZ. Następnie na tej podstawie w ostatniej części podsumowano niektóre kluczowe zasady dotyczące ram przekrojowych.

4.1. Priorytetowe elementy przekrojowych ram politycznych

Na podstawie doświadczeń zebranych w trakcie realizacji MCR i prac podjętych w wyniku konferencji Rio+20 dotyczących zrównoważonego rozwoju, jak również bieżących tendencji, UE uważa, że można wskazać szereg problemów, które należałoby uwzględnić w przekrojowych ramach politycznych po 2015 r.

Kwestie globalnego zrównoważenia środowiskowego i eliminacji ubóstwa są ze sobą ściśle powiązane. Likwidacja ubóstwa i zapewnienie wszystkim ludziom godnego życia nie jest możliwe, jeśli jednocześnie nie rozwiąże się globalnego problemu zrównoważenia

środowiskowego. Zależność ta działa również w drugą stronę. Zmiana klimatu, klęski żywiołowe, utrata różnorodności biologicznej, a także degradacja oceanów, źródeł słodkiej wody, gruntów i gleby wywierają szczególnie negatywny wpływ na najuboższe grupy ludności na świecie. Aby zapewnić skuteczne możliwości działania w obliczu tego typu problemów, ramy przekrojowe muszą działać jak katalizator dla dobrych rządów, przejrzystości, spójności społecznej i wzmocnienia pozycji kobiet we wszystkich krajach i na arenie międzynarodowej, które to elementy są konieczne dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i eliminacji ubóstwa.

Jak uzgodniono w dokumencie końcowym konferencji Rio+20, cele zrównoważonego rozwoju powinny być stosowane do wszystkich krajów, przy jednoczesnym uwzględnieniu uwarunkowań lokalnych, potencjału i poziomu rozwoju oraz poszanowaniu krajowych strategii politycznych i priorytetów, powinny obejmować trzy wymiary zrównoważonego rozwoju oraz powinny być ukierunkowane na działanie, zwięzłe, proste do przekazania i ograniczone liczbowo. W unijnych propozycjach przedstawionych w ramach przygotowań do konferencji Rio+20 wskazano, że wspomniane cele powinny się również koncentrować na kwestiach zasobów, które stanowią dobra publiczne i są podstawowymi „filarami życia”, takich jak: energia, woda, bezpieczeństwo żywnościowe, oceany, zrównoważone modele konsumpcji i produkcji, włączenie społeczne i godna praca. Jednocześnie cele te powinny być spójne z istniejącymi porozumieniami międzynarodowymi, np. określającymi cele w zakresie zmian klimatu i różnorodności biologicznej, jak również minimalnymi standardami ochrony socjalnej.

Powinny one odpowiadać trzem nadrzędnym celom zrównoważonego rozwoju, którymi są: eliminacja ubóstwa, zmiana niezrównoważonych modeli konsumpcji i produkcji, ochrona zasobów naturalnych będących podstawą rozwoju gospodarczego i społecznego oraz zarządzanie tymi zasobami.

Cele na okres po 2015 r. powinny mieć długofalowy charakter i zapewnić konieczne zachęty do osiągnięcia zrównoważonej przyszłości: potrzebna jest wspólna wizja polityki do 2050 r. oraz określenie celów i założeń w perspektywie do 2030 r.

Biorąc pod uwagę, że celami ogólnymi planowanych ram powinny być eliminacja ubóstwa i zrównoważony rozwój, wyzwania priorytetowe należy określić w odniesieniu do obu wspomnianych wyżej perspektyw. W oparciu o ten tok rozumowania ramy polityczne mogłyby zostać skonstruowane wokół szeregu podstawowych elementów, do których należą: zapewnienie podstawowych standardów życia, promowanie czynników stanowiących siłę napędową trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, zapewnienie zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, przy jednoczesnym promowaniu równouprawnienia, równości i sprawiedliwości oraz pokoju i bezpieczeństwa. Ponadto problem ograniczeń środowiskowych planety wymaga zintegrowanej strategii mającej wpływ na wszystkie wymienione elementy oraz rozwiązań pod kątem niektórych z nich. Problem ten stanowi jednak również samoistne wyzwanie wymagające szczególnych działań. Można go zatem postrzegać jako dodatkowy horyzontalny element składowy zintegrowanych przekrojowych ram politycznych obejmujących okres po 2015 r.

4.1.1. Podstawowe standardy życia

Dzięki MCR ustanowiono ramy rozwoju społecznego i przyjęto konkretne założenia dotyczące minimalnego dochodu, zlikwidowania zjawiska głodu, zapewnienia pełnego i wydajnego zatrudnienia, godnej pracy dla wszystkich, dostępu do szkolnictwa podstawowego, wyników w zakresie podstawowej ochrony zdrowia, dostępu do wody i usług sanitarnych, które stanowią podstawę godnego życia.

Musimy zakończyć przedsięwzięcie, podjęte w związku z realizacją obecnych MCR, uzupełnić brakujące elementy i wyciągnąć odnośne wnioski. Powinniśmy np. zająć się szerszymi kwestiami edukacji i opieki zdrowotnej, jak również uwzględnić ochronę socjalną. Zbiorcze dane dotyczące średnich wyników zamaskowały nierówności krajowe, wywołane skrajnym ubóstwem, położeniem geograficznym lub marginalizacją. Musimy odejść od celów czysto ilościowych na rzecz jakości, np. w dziedzinie edukacji i zdrowia. Należy określić minimalne standardy życia, które zostaną osiągnięte najpóźniej do 2030 r., i żaden mężczyzna, kobieta czy dziecko nie powinni żyć w warunkach poniżej tych standardów. Każdy obywatel powinien mieć możliwość rozliczenia swojego rządu z działań dążących do osiągnięcia tego minimum. Należy umożliwić ludziom trwale wyzwolenie się z ubóstwa. Cele mające stymulować działania na rzecz zapewnienia kluczowych norm w zakresie edukacji, odżywiania, czystości wody i powietrza pomogą wyeliminować głód oraz poprawić bezpieczeństwo żywnościowe, zdrowie i dobrostan ludzi. Cele te powinny również stymulować działania na rzecz wydajnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich, w tym młodzieży, kobiet i osób niepełnosprawnych, w zależności od poziomu rozwoju poszczególnych krajów. Inaczej niż ma to miejsce w przypadku obowiązujących MCR, cele te powinny stosować się do każdego kraju, a nie stanowić jedynie ogólnego celu bez przyporządkowania indywidualnych obowiązków poszczególnym krajom. Każdy kraj ma obowiązek zapewnienia postępów w osiąganiu celów uzgodnionych na poziomie międzynarodowym.

4.1.2. Czynniki stanowiące siłę napędową trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu

Konsultacje społeczne Komisji oraz doświadczenia zebrane przez kraje, którym udało się podźwignąć z ubóstwa, dowodzą istotnej roli, jaką odgrywają kluczowe czynniki będące siłą napędową trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w szczególności w zakresie zapewniania podstawowych usług rozwoju społecznego, wzrostu gospodarczego i godziwych miejsc pracy. Wszystkie kraje, niezależnie od stopnia swojego rozwoju, powinny dążyć do zmian strukturalnych umożliwiających otwartą gospodarkę rynkową promującą trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, zwiększającą zdolności produkcyjne, wspierającą rozwój sektora prywatnego, inwestycje, tworzenie dobrobytu i przejście w kierunku zielonej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu, jak również zapewniającą powszechny podział korzyści. Cele pomogą w tworzeniu nowych możliwości trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w oparciu o wskaźniki, które nie ograniczają się jedynie do PKB. Wiele krajów będzie w stanie je wykorzystać, aby skoncentrować swe działania na spójności społecznej oraz bardziej zrównoważonym rolnictwie, rybołówstwie i akwakulturze, zapewnić lepsze pożywienie, a także rozwiązać problem niedoboru wody czy marnowania żywności. Inne wprowadzą bardziej zasobooszczędne metody produkcji, oszczędzając wodę oraz ograniczając i przetwarzając odpady. Cel polegający na dążeniu do funkcjonujących w zrównoważony i prężny sposób miast przyniosłoby poprawę jakości powietrza, wody, energii, dostępnej infrastruktury, mieszkalnictwa i transportu, i skutkował rozwiązaniami, które wiążą się z kwestiami takimi jak zatrudnienie, zdrowie, rozwój gospodarczy i stanowią jednocześnie odpowiedź na problemy dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania klęskom żywiołowym i gotowości na ich wystąpienie. Innymi ważnymi czynnikami są: zrównoważona energia, nauka i technologia, usługi telekomunikacyjne i finansowe, infrastruktura, np. ułatwiająca dostęp do rynków, jak również migracja i mobilność. Aby możliwe były postępy we wszystkich wymienionych dziedzinach, konieczne jest wydajne zatrudnienie oraz stałe i przyjazne otoczenie biznesu, sprzyjające przedsiębiorcom i innowacjom.

Transformacja gospodarcza jest konieczna, stanowi jednak ogromne wyzwanie: konieczne będą miliardowe inwestycje⁴. Doświadczenia krajów, które poczyniły ogromne postępy w świadczeniu wymienionych usług na rzecz swoich obywateli i niedawne światowe inicjatywy, takie jak „Zrównoważona energia dla wszystkich” czy też ruch na rzecz poprawy stanu wyżywienia „Scaling Up Nutrition”, pokazują jednak, że takie podejście może przynieść obiecujące wyniki, stymulując szybki wzrost gospodarczy i inwestycje.

4.1.3. *Zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi*

Zrównoważone zarządzanie i gospodarowanie zasobami naturalnymi ma zasadnicze znaczenie dla wsparcia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, w szczególności w sektorach produkcji podstawowej takich jak rolnictwo, rybołówstwo i leśnictwo lub sektorach usług, takich jak turystyka. 70 % ubogiej ludności świata mieszka na obszarach wiejskich, a jej przetrwanie i dobrostan zależy bezpośrednio od różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, co sprawia, że ludność ta jest szczególnie podatna na zagrożenia związane z klimatem i niedoborem zasobów. Dobre gospodarowanie zasobami naturalnymi, oparte na zasadzie przejrzystości, odpowiedzialności i dobrych rządów, ma kluczowe znaczenie dla eliminacji ubóstwa i dla rozwoju w kierunku zielonej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu. Konieczne jest podjęcie działań w celu promowania sprawozdawczości przedsiębiorców z zakresu zrównoważonego rozwoju, co zachęci ich do bardziej odpowiedzialnych zachowań. Cel, polegający na zapewnieniu na świecie takich warunków użytkowania gruntów, by nie powodowało to ich degradacji, przyczyni się do wzrostu gospodarczego, ochrony różnorodności biologicznej, zrównoważonej gospodarki leśnej, złagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, oraz bezpieczeństwa żywnościowego, przy jednoczesnej poprawie jakości gleby, ograniczeniu jej erozji, wzmacnianiu odporności na naturalne zagrożenia i powstrzymaniu zajmowania gruntów. Biorąc pod uwagę globalne znaczenie oceanów, ich ochrona, podobnie jak ochrona ekosystemów morskich, oraz przywrócenie ich dobrego stanu na potrzeby zrównoważonych źródeł utrzymania powinny mieć charakter powszechny. Pomoże to w zapewnieniu zrównoważonych zasobów ryb, również w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego, a także zmniejszy istotne zagrożenia związane np. z wyrzucaniem odpadów do morza. Aby rozwiązać wskazane problemy, każdy kraj powinien określić swoją strategię na rzecz zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi oraz ustanowić otwarte i przejrzyste struktury zarządzania gwarantujące wykorzystanie zasobów w sposób przynoszący sprawiedliwe i zrównoważone korzyści obywatelom.

W tym celu każdy kraj powinien dopilnować, by zasoby były wykorzystywane w sposób przyjazny dla środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zasobów takich jak grunty, lasy, rzeki i oceany, tak aby mogły z nich korzystać również przyszłe pokolenia. Podobnie ograniczone zasoby, takie jak minerały i wody gruntowe, powinny być eksploatowane w odpowiedzialny, sprzyjający włączeniu społecznemu sposób, który zagwarantuje maksymalne korzyści społeczne pod względem sprzedaży, stopnia wyczerpania zasobów oraz wykorzystania uzyskanych dochodów. Stopniowe wycofywanie subsydiów w stosunku do ograniczonych zasobów, takich jak paliwa kopalne, jest kluczowym, racjonalnym pod względem kosztów rozwiązaniem, promującym efektywną gospodarkę zasobami. Państwa

⁴ Międzynarodowa Agencja Energetyczna szacuje np., że aby do 2030 r. osiągnąć cel polegający na zapewnieniu wszystkim ludziom zrównoważonych usług energetycznych, potrzebna będzie kwota w wysokości 30 mld EUR rocznie na dodatkowe inwestycje (punktem odniesienia jest tu dotychczasowy scenariusz postępowania). Wg szacunków FAO, aby do 2025 r. zrealizować zamierzenie, jakim jest świat wolny od głodu, potrzeba ponad 50 mld USD rocznie dodatkowych wydatków publicznych na rolnictwo i siatki bezpieczeństwa.

powinny również wzmocnić współpracę w zakresie zarządzania wspólnymi zasobami, takimi jak zasoby rybne i różnorodność biologiczna mórz, na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową.

Konieczne będzie również przyjęcie podejścia zintegrowanego, aby zagwarantować, że rozwiązania problemów w zakresie zasobów na jednym obszarze nie wywołują dodatkowych problemów w tym zakresie na innym obszarze. Przyszły program powinien obligować wszystkie kraje do zarządzania zasobami naturalnymi oraz do ich wykorzystywania w zrównoważony sposób w nadchodzących dziesięcioleciach. Powinien także uwzględniać takie zagadnienia jak przejrzystość, maksymalizacja dochodów, ochrona własności, odporność⁵, m.in. odporność na klęski żywiołowe, oraz ochrona środowiska. Społeczność globalna musi połączyć wysiłki. W szczególności, przedsiębiorstwa prywatne i publiczne powinny być współodpowiedzialne i przestrzegać wysokich norm w zakresie przejrzystości i dobrych rządów. Niskoemisyjna i zasobooszczędna gospodarka będzie również wymagać działań na rzecz zapewnienia niezbędnych specyficznych umiejętności oraz szkoleń w tym zakresie.

4.1.4. Równouprawienie, równość i sprawiedliwość

Cele, polegające na zapewnieniu dobrostanu każdego człowieka i poszanowaniu ludzkiej godności, są zapisane w Powszechnej deklaracji praw człowieka (PDPC) oraz w deklaracji milenijnej, w których to dokumentach wyraźnie uznano związek pomiędzy prawami człowieka, dobrymi rządami i zrównoważonym rozwojem. Związek ten, jak również zobowiązanie do poszanowania wspólnych podstawowych wartości, zostały potwierdzone na szczycie w sprawie MCR w 2010 r. oraz podczas konferencji Rio+20 w 2012 r.

Znaczenie sprawiedliwości i równości, praw człowieka, demokracji i innych aspektów dobrych rządów wykracza daleko poza ich wpływ na postępy w realizacji celów w zakresie rozwoju dotyczących dochodów, edukacji, opieki zdrowotnej i innych podstawowych potrzeb. Są one także ważne jako samoistne wartości, we wszystkich krajach. Niedawne zmiany w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie ukazały znaczenie, jakie mają sprzyjające integracji systemy polityczne, sprawiedliwość i zatrudnienie, zwłaszcza dla ludzi młodych. Dowiodły również, że postępy w realizacji MCR są konieczne, choć niewystarczające. Sprawowanie rządów pozostanie globalnym wyzwaniem na nadchodzące lata.

Ważne jest, aby nowe przekrojowe ramy polityczne po 2015 r. uwzględniły wszystkie te kwestie. Kobiety odgrywają szczególną rolę w zapewnieniu wsparcia dla zrównoważonego rozwoju, należy zatem usunąć wszelkie przeszkody uniemożliwiające równy ich udział w życiu politycznym, gospodarczym czy społecznym. W planowanych ramach należy położyć szczególny nacisk na dążenie do opartego na prawach jednostki podejścia do rozwoju, na zmniejszenie nierówności, jak również na propagowanie i ochronę praw kobiet i dziewcząt, równości płci, przejrzystości i zwalczania korupcji. Należy w nich także uwzględnić podstawowe kwestie związane z równością. Aby sprostać temu wyzwaniu, przyjęte cele i zamierzenia powinny stymulować działania konieczne, aby zapewnić zwiększenie zasięgu podstawowych gwarancji socjalnych i większą skuteczność ich wdrażania.

4.1.5. Pokój i bezpieczeństwo

W przypadku braku fizycznego bezpieczeństwa, wysokiego poziomu nierówności, problemów ze sprawowaniem rządów i niewielkiego potencjału instytucjonalnego lub nawet jego braku, osiągnięcie trwałego postępu w zakresie ustalonych dla MCR kluczowych

⁵ COM(2012)586: Podejście UE do kwestii odporności: wyciąganie wniosków z kryzysu bezpieczeństwa żywnościowego.

poziomów referencyjnych dotyczących dochodu, opieki zdrowotnej, edukacji czy usług sanitarnych jest niezmiernie trudne. W związku z tym konieczne jest, aby zająć się podstawowymi przyczynami takiej sytuacji i podjąć działania w celu ich usunięcia.

Proponowany program nie ogranicza się jednak jedynie do państw niestabilnych, ponieważ problemy związane z brakiem bezpieczeństwa i przemocą dotyczą wielu innych krajów. Przemyt, międzynarodowy terroryzm, siatki przestępcze i przemoc ze strony gangów stanowią przeszkodę dla bezpieczeństwa obywateli i ograniczają perspektywy godnego życia, w szczególności w przypadku kobiet i dzieci.

Za punkt wyjścia do opracowania rozwiązań w zakresie pokoju i bezpieczeństwa w kontekście przekrojowych ram politycznych po 2015 r. powinny służyć ustalenia pomiędzy niektórymi krajami niestabilnymi oraz państwami OECD, UE, ONZ i bankami rozwoju wypracowane w Pusanie w listopadzie 2011 r. Należy się oprzeć na deklaracji „Nowy ład na rzecz państw niestabilnych”, w której przedstawiono uzgodniony zestaw celów w zakresie budowania pokoju i państwowości.

5. W KIERUNKU PRZEKROJOWYCH RAM POLITYCZNYCH PO 2015 R.

5.1. Połączenie poszczególnych linii działania jako odpowiedź na przyszłe wyzwania

Eliminacja ubóstwa oraz zapewnienie trwałego dobrobytu i dobrostanu społecznego pozostają najbardziej nagłymi problemami na przyszłość. Aby móc je rozwiązać, należy się nimi zająć równocześnie, za pomocą nowych przekrojowych ram, które miałyby powszechny charakter, bezpośrednio odnosiły się do wszystkich krajów i jednocześnie uwzględniały różny stopień zagrożenia tymi problemami poszczególnych państw, różną na nie reakcję i różny wkład w osiągnięcie globalnych celów. Nawet jeśli wiele z tych państw przekroczy poziom skrajnego ubóstwa i będzie nadal się rozwijać, silny nacisk na kwestię ubóstwa jest konieczny, aby zmiany te miały trwały charakter. Obecny nie zrównoważony model rozwoju gospodarczego, mający wpływ na środowisko i bazę zasobów naturalnych, determinowany jest w dużym stopniu przez działania krajów rozwiniętych, i w coraz większym stopniu – gospodarek wschodzących, podczas gdy jego skutki odczuwane są również przez kraje najsłabiej rozwinięte. Wykluczenie i nierówności społeczne, bezrobocie, niepewne zatrudnienie i brak ochrony socjalnej to czynniki, które również mają bezpośredni wpływ na sytuację w zakresie ubóstwa i zrównoważonego rozwoju.

Kierunki prac nad przyszłymi ramami powinna wyznaczać deklaracja milenijna, która pozostaje aktualna. Opierając się na działaniach podejmowanych w następstwie konferencji Rio+20, przeglądzie MCR i innych właściwych działaniach międzynarodowych, przyszłe przekrojowe ramy polityczne powinny określać ścieżkę eliminacji ubóstwa i osiągnięcia dobrobytu i dobrostanu wszystkich ludzi, poprzez skoncentrowanie się na najważniejszych czynnikach będących siłą napędową trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, na całym świecie. Ramy te powinny zatem połączyć trzy wymiary zrównoważonego rozwoju: gospodarczy, społeczny i środowiskowy. Powinny one uwzględniać obowiązki wszystkich krajów.

Cel przyświecający nowym przekrojowym ramom powinien zakładać, że do 2030 r. wszyscy ludzie będą mieli zapewnione godne warunki życia. Powinien on odpowiadać jednocześnie potrzebie eliminacji ubóstwa jak i powszechnej wizji zrównoważonego rozwoju koniecznego do zapewnienia dobrobytu obecnych i przyszłych pokoleń.

W powyższych sekcjach opisano, w jaki sposób powiązane ze sobą działania podejmowane na szczeblu ONZ mogą dostarczyć elementów składowych przekrojowych ram niezbędnych do realizacji celu, jakim jest zapewnienie wszystkim ludziom godnego życia. Ostateczny

wynik powinien opierać się na ustaleniach wypracowanych dzięki konstruktywnej interakcji wszystkich zainteresowanych podmiotów i partnerów międzynarodowych. UE wierzy jednak, że już teraz możliwe jest wskazanie kilku ogólnych zasad, które powinny być powszechnie akceptowane.

5.2. Zasady przekrojowych ram politycznych po 2015 r.

Komisja proponuje, aby w ramach dyskusji na temat przekrojowych ram politycznych po 2015 r. UE stosowała opisane poniżej zasady.

5.2.1. Zakres

Aspiracje i zakres przedmiotowych ram powinny mieć charakter powszechny, a cele – dotyczyć wszystkich krajów, mieć zastosowanie do całej ludzkości i koncentrować się na eliminacji ubóstwa we wszystkich aspektach tego zjawiska, w każdych okolicznościach, oraz promować dobrobyt i dobrostan wszystkich obywateli na całym świecie.

- W ramach tych należy uwzględnić trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy – i wziąć pod uwagę wnioski wyciągnięte z przeglądu MCR, opierając się na pracach nad celami zrównoważonego rozwoju, w celu eliminacji ubóstwa i zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Cele powinny określać minimalne standardy życia, przy założeniu że najpóźniej do 2030 r. wszystkim ludziom zostaną zapewnione warunki bytowania, które nie spadną poniżej tych standardów. Cele te powinny również wyznaczać kierunek postępów na drodze do dobrobytu i dobrostanu społecznego na całym świecie.
- Opracowywane ramy powinny potwierdzać, że ubóstwa, dobrobytu i dobrostanu społecznego nie można rozpatrywać wyłącznie z perspektywy finansowej, są to bowiem zagadnienia wielowymiarowe i odzwierciedlają możliwości wzrostu i rozwoju społeczeństwa.
- Ramy te powinny objąć, w zintegrowany sposób, następujące elementy:
 - podstawowy rozwój społeczny (oparty na zaktualizowanych istniejących MCR i odzwierciedlający kwestie takie jak ochrona socjalna),
 - czynniki będące siłą napędową trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego rozwoju, konieczne do przekształceń strukturalnych gospodarki, zwiększenia zdolności produkcyjnych i poziomu zatrudnienia, jak również przejścia na zieloną gospodarkę sprzyjającą włączeniu społecznemu, zdolną pomóc w rozwiązywaniu problemów związanych ze zmianą klimatu, oraz
 - zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi.
- Ramy te powinny również obejmować kwestie równouprawnienia, równości i sprawiedliwości, kwestie dotyczące praw człowieka, demokracji i praworządności, jak również wzmocnienia pozycji kobiet oraz równości płci, które są kluczowe dla zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, jak również stanowią ważne samoistne wartości. Powinny także podejmować kwestie pokoju i bezpieczeństwa, opierając się na istniejących pracach dotyczących celów w zakresie budowania pokoju i państwowości.

5.2.2. Charakter celów i ich liczba

- Cele powinny być ograniczone pod względem liczby i mieć powszechne zastosowanie do wszystkich krajów, z uwzględnieniem lokalnego kontekstu. Cele należy dostosować i wprowadzić w życie na poziomie krajowym, co pozwoli zapewnić ich przydatność i odpowiedzialność poszczególnych krajów za ich realizację. Szczególną uwagę należy zwrócić na potrzeby państw niestabilnych.

- Cele powinny być opracowane w taki sposób, by uwzględniały zdobytą wiedzę naukową i dowody badawcze, powinny one być również powiązane z wymiernymi zamierzeniami i wskaźnikami.

5.2.3. *Przejrzystość, wdrażanie i odpowiedzialność*

- Odpowiedzialność za osiągnięcie pożądaných wyników spoczywa przede wszystkim na poszczególnych krajach. Konieczna jest mobilizacja wszystkich dostępnych zasobów, krajowych i międzynarodowych, prywatnych i publicznych. Finansowanie i inne środki wdrażające wymagają zintegrowanego i całościowego podejścia z uwagi na fakt, że potencjalne źródła finansowania pozostają te same w przypadku różnych celów globalnych.
- Ramy odniesienia powinny zostać opracowane i wdrożone w ścisłej współpracy z podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, również z sektora prywatnego.
- Należy ustalić ramy czasowe, aby na wszystkich szczeblach rozpocząć działania zmierzające do osiągnięcia przewidzianych celów. Ogólna wizja mogłaby dotyczyć perspektywy do 2050 r., zaś poszczególne cele i zamierzenia – perspektywy do 2030 r.
- Ramy odniesienia powinny przewidywać indywidualną odpowiedzialność poszczególnych państw za działania, w połączeniu z partnerstwem wszystkich krajów i zainteresowanych podmiotów. Cele powinny zachęcać do współpracy i partnerstwa między rządami, społeczeństwem obywatelskim, włączając w to sektor prywatny, i wspólnotą międzynarodową. Wszystkie kraje powinny mieć odpowiedni udział w działaniach na rzecz osiągnięcia zakładanych celów. Cele powinny również sprzyjać zwiększeniu odpowiedzialności za ich realizację.
- Opracowaniu przedmiotowych ram powinny towarzyszyć wysiłki na rzecz zwiększenia spójności na poziomie instytucjonalnym.
- Aby umożliwić poprawne monitorowanie działań, należy poprawić rzetelność podstawy statystycznej.

5.2.4. *Spójność*

- Planowane ramy powinny być spójne z istniejącymi uzgodnionymi na szczeblu międzynarodowym celami, m.in. dotyczącymi zmiany klimatu, różnorodności biologicznej, zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi oraz podstawowej ochrony socjalnej.

5.3. **Wdrażanie ram: rozliczalność krajów i ich odpowiedzialność za osiągnięte postępy**

Odpowiedzialność za wdrożenie przyszłych ram ma charakter indywidualny, spoczywając na każdym z krajów, i dotyczy wszystkich zainteresowanych podmiotów, również partnerów społecznych. Głównymi czynnikami rozwoju są przede wszystkim czynniki lokalne, w szczególności demokratyczne rządy, praworządność, stabilne instytucje polityczne, rzetelne strategie polityczne, przejrzystość finansów publicznych oraz zwalczanie nadużyć finansowych i korupcji. Mobilizacja lokalnych zasobów, krajowe przepisy prawne i podatkowe, a także instytucje wspierające rozwój sektora prywatnego, inwestycje, tworzenie godnych miejsc pracy oraz konkurencyjność eksportu są niezbędne, aby wszystkie kraje mogły zrealizować zamierzone cele. W tym kontekście reformy krajowe mają zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego wzrostu gospodarczego, i jego skutecznego przełożenia na eliminację ubóstwa, zmniejszenie nierówności oraz na zwiększenie dobrobytu ogółu społeczeństwa. Dotyczy to wszystkich krajów na wszystkich szczeblach rozwoju.

UE uznaje jednak, że niektóre kraje będą nadal potrzebować wsparcia, w tym pomocy rozwojowej. W tym kontekście należy zauważyć, że pojawiają się bardziej efektywne i

skuteczne metody inwestowania pomocy rozwojowej, dzięki którym działania pomocowe mogą służyć jako katalizator rozwoju, pozwalają bowiem pozyskać więcej środków na inwestycje, między innymi za pomocą innowacyjnych instrumentów i mechanizmów, takich jak łączenie różnych źródeł finansowania. To nowoczesne podejście przyjęto w unijnym Programie na rzecz zmian. Współpraca południe-południe może wnieść znaczny wkład w kształtowanie światowych osiągnięć w zakresie rozwoju. Zasady globalnego partnerstwa w sprawie skutecznej współpracy na rzecz rozwoju, uzgodnione w 2011 r. w Pusanie podczas forum wysokiego szczebla w sprawie skuteczności pomocy, powinny być powszechnie stosowane.

Główną rolę w dążeniu do wyeliminowania ubóstwa i osiągnięcia zrównoważonego rozwoju odgrywa, oprócz pomocy, spójność polityki na rzecz rozwoju. Te obszary polityki powinny zatem zostać należycie uwzględnione w przyszłych ramach politycznych. Na przykład, w wielu krajach rozwijających się znacznie wzrosły dochody z handlu, które można wykorzystać do walki z ubóstwem. Tendencja ta utrzyma się w wielu z nich i ma szczególne znaczenie w przypadku Afryki subsaharyjskiej.

Aby przewidziane w przekrojowych ramach politycznych zamierzenia były osiągalne, ramom powinny towarzyszyć starania na rzecz mobilizacji *wszystkich* zasobów i ich skutecznego wykorzystania, oraz zobowiązanie wszystkich krajów do stosowania kompleksowego podejścia do tych zasobów oraz odpowiednich spójnych strategii politycznych. Cele i zamierzenia przyczynią się do stymulowania inwestycji sektora prywatnego. Wszystkie kraje powinny przedstawiać sprawozdania z postępów w realizacji przyszłych celów w otwarty i przejrzysty sposób.

UE powinna promować kompleksowe i zintegrowane podejście do środków wdrażających, w tym kwestii finansowania na poziomie ogólnosiwiatowym. Obecnie dyskusje dotyczące tej kwestii w odniesieniu do zagadnień takich jak klimat, różnorodność biologiczna, rozwój i zrównoważony rozwój, toczą się w ramach różnych forów, mimo że potencjalne źródła finansowania pozostają te same. Aby uniknąć powielania wysiłków w zakresie finansowania działań rozwojowych, konieczne jest zapewnienie ich spójności i koordynacji. W połowie 2013 r. Komisja planuje sporządzić komunikat, w którym przedstawi propozycję zintegrowanego podejścia UE do kwestii finansowania globalnych działań i innych związanych z nimi środków wdrażających.

6. DALSZE DZIAŁANIA

UE musi w pełni zaangażować się w przyszłe działania międzynarodowe, wnosząc wkład, który będzie spójny i skoordynowany z działaniami podejmowanymi na forum ONZ i innych właściwych forach.

W związku z tym przyjęciu tego komunikatu powinna towarzyszyć debata z Radą i Parlamentem wiosną 2013 r. w celu opracowania wspólnego unijnego podejścia do kolejnych etapów bieżących procesów na arenie międzynarodowej, które powinno:

- zapewnić realizację kompleksowych działań podejmowanych w następstwie konferencji Rio+20 oraz dostarczyć wskazówek co do stanowiska UE na forum otwartej grupy roboczej ds. celów zrównoważonego rozwoju przy ONZ, która będzie regularnie składała sprawozdania Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ; oraz
- pomóc w przygotowaniach do specjalnego wydarzenia Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie MCR, które odbędzie się jesienią 2013 r., w tym w przygotowaniu sprawozdania Sekretarza Generalnego ONZ i panelu wysokiego szczebla ONZ na temat perspektywy po 2015 r., jak również pierwszego posiedzenia forum politycznego wysokiego szczebla.

UE powinna wspierać starania na rzecz ustanowienia przekrojowych ram politycznych po 2015 r. Dyskusja na podstawie wskazówek określonych powyżej powinna umożliwiać UE wypracowanie wspólnego stanowiska na temat sposobu, w jaki działania dotyczące celów zrównoważonego rozwoju i przeglądu MCR powinny zostać ujednolicone i zintegrowane w ramach jednego procesu, zapewniającego lepsze wszechstronne ramy. W związku z tym UE powinna również aktywnie dążyć do konstruktywnego dialogu ze wszystkimi partnerami i zainteresowanymi podmiotami w celu przyjęcia wspólnych założeń, w tym za pomocą dialogu politycznego z państwami trzecimi.

ZAŁĄCZNIK I

Najważniejsze bieżące i przyszłe działania podejmowane w ramach UE i na arenie międzynarodowej mające przyczynić się do realizacji postanowień konferencji Rio+20

Obszar	Działania w ramach UE	Działania na arenie międzynarodowej
Woda i infrastruktura sanitarna	Oszczędne gospodarowanie wodą i poprawa jej jakości dzięki unijnemu planowi ochrony wód	Działania na rzecz lepszego dostępu do wody pitnej i urządzeń sanitarnych, lepszej jakości wody i zmniejszenia jej zanieczyszczenia (zgodnie z Programem działań na rzecz zmian i międzynarodowymi zobowiązaniami); jak również umożliwienie dialogu politycznego na temat wspólnych zasobów wodnych oraz wdrożenie działań w zakresie gospodarki wodnej na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego
Energia, klimat	Poprawa efektywności energetycznej, zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych poprzez: - pakiet klimatyczno-energetyczny oraz plan działań do roku 2050 na rzecz gospodarki niskoemisyjnej - politykę w zakresie klimatu i energii do 2030 r. - dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej - bieżące wnioski ustawodawcze w sprawie emisji zanieczyszczeń z samochodów osobowych i lekkich pojazdów dostawczych, jak również w sprawie redukcji emisji fluorowanych gazów cieplarnianych	Wsparcie międzynarodowych działań w dziedzinie klimatu za pomocą platformy z Durbanu i UNFCCC Międzynarodowe partnerstwo w zakresie łagodzenia zmian klimatu oraz międzynarodowe inicjatywy współpracy (ICI) Międzynarodowa Agencja Energii Odnawialnej (IRENA): globalne wykorzystanie energii odnawialnej GEEREF: Globalny Fundusz Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej Światowy sojusz na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu (GCCA) Inicjatywa „Zrównoważona energia dla wszystkich” (SE4ALL) Fundusz Energetyczny AKP-UE oraz program współpracy państw Afryki i UE w dziedzinie odnawialnych źródeł energii (RECP)
Różnorodność biologiczna, lasy, grunty	Europejska strategia ochrony różnorodności biologicznej do roku 2020, prace nad oszacowaniem różnorodności biologicznej i w zakresie usług ekosystemowych Plan działania w zakresie leśnictwa; przegląd strategii leśnej Przygotowanie komunikatu „Grunty jako zasoby” Cyfrowe obserwatorium obszarów chronionych jako element Globalnej Sieci Systemów Obserwacji Ziemi	Strategiczny plan wdrażania Konwencji o różnorodności biologicznej i 20 celów z Aichi Wsparcie badania TEEB poświęconego ekonomice ekosystemów i różnorodności biologicznej, jak również partnerstwa WAVES (dot. oszacowania bogactwa i usług ekosystemowych) Wdrożenie Tematycznego programu na rzecz środowiska i zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, w

	(GEOSS)	tym energią (ENRTP) Rozszerzenie i wdrożenie inicjatywy dotyczącej egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa (FLEGT) oraz działania wspierające Międzyagencyjny program ONZ na rzecz redukcji emisji spowodowanych wylesianiem i degradacją lasów w krajach rozwijających się (UN-REDD+) Możliwość protokołu w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zwalczania pustynnienia (UNCCD), deklarującego UE jako stronę narażoną Globalne partnerstwo na rzecz gleb (pod egidą FAO) Przygotowanie wspólnie z UNEP nowego atlasu świata w zakresie pustynnienia
Oceany	Ramy strategii morskiej; zintegrowana polityka morska, odpady wyrzucane do morza i odpady z tworzyw sztucznych Wspólna polityka rybołówstwa: maksymalny podtrzymywalny połów, plany zarządzania oparte na wiedzy naukowej, odrzuty. Obserwacja i modelowanie ekosystemów morskich i przybrzeżnych	Regionalne konwencje morskie Porozumienie wykonawcze dotyczące Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS) dotyczące ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej mórz na obszarach leżących poza jurysdykcją krajową Nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy Działania następcze dotyczące zobowiązań z Honolulu w zakresie odpadów morskich
Odpady, chemikalia	Plan działania w sprawie efektywnej gospodarki zasobami oraz przepisy UE dotyczące odpadów, wdrożenie systemu REACH	Propagowanie międzynarodowych strategii dotyczących odpadów (zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – WEEE, substancji niebezpiecznych – RoH) Wdrożenie konwencji bazylejskiej, sztokholmskiej i rotterdamskiej, oraz strategicznego podejścia do międzynarodowego zarządzania chemikaliami (SAICM)
Żywność, wyżywienie, rolnictwo	Przygotowanie komunikatu na temat zrównoważonej polityki żywnościowej Wdrożenia dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID) oraz dyrektywy w sprawie nadużyć na rynku (MAD) Wnioski ustawodawcze w sprawie reformy wspólnej polityki rolnej, w tym promowania zrównoważonej	Wsparcie systemu informacji o rynkach rolnych (AMIS) Wdrożenie projektu monitorowania zasobów rolnych (MARS) i inicjatywy GEO-GLAM (dotyczącej obserwacji Ziemi) Wdrożenie dobrowolnych wytycznych dotyczących odpowiedzialnego zarządzania gruntami, rybołówstwem i

	produkcji rolnej, z uwzględnieniem kwestii zdolności produkcyjnych i zmiany klimatu Europejskie partnerstwo innowacyjne na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa Oznakowanie żywności ekologicznej	leśnictwem Unijny program tematyczny dotyczący bezpieczeństwa żywnościowego (FSTP) Wdrożenie przewidywanego planu wykonawczego dotyczącego poprawy bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego za pomocą działań UE i realizacji podjętych zobowiązań Przygotowanie komunikatu w sprawie żywienia Przygotowanie planu działania na rzecz odporności Ruch na rzecz poprawy stanu wyżywienia „Scaling Up Nutrition” (SUN) Nowy sojusz na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego Wdrożenie Konwencji o wsparciu żywnościowym
Podatki, dotacje	Realizacja właściwych działań przewidzianych w planie działania na rzecz efektywnej gospodarki zasobami	Działania następcze w odniesieniu do reformy systemu dotacji poprzez G20
Czysta produkcja przemysłowa i ocena cyklu życia	Wdrożenie unijnej strategii dotyczącej polityki przemysłowej do 2020 r.: czyste technologie, biogospodarka Przygotowanie komunikatu na temat jednolitego rynku produktów ekologicznych Europejska baza danych na temat cyklu życia produktów	Sieć ILCD (międzynarodowy system referencyjny danych dotyczących cyklu życia produktów)
Zrównoważona konsumpcja i produkcja oraz zielone zamówienia publiczne	Zmieniona dyrektywa w sprawie zamówień publicznych, z uwzględnieniem zielonych zamówień publicznych (GPP) Przyjęcie europejskiego aktu w sprawie dostępności	Wkład w inicjatywę UNEP w sprawie zamówień publicznych zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju Udział we wdrażaniu dziesięcioletnich ram programowych w zakresie zrównoważonej konsumpcji i produkcji
Odporność		Wdrożenie komunikatu „Podejście UE do kwestii odporności: wyciąganie wniosków z kryzysu bezpieczeństwa żywnościowego” oraz przewidywanego planu działania Wdrożenie inicjatyw SHARE i AGIR Promowanie kwestii odporności na forach międzynarodowych jako przedmiotu partnerstw z organizacjami takimi jak: FAO, IFAD, WFP, UNISDR, Bank Światowy i organizacje społeczeństwa

		obywatelskiego
Zarządzanie ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi	Wdrożenie unijnych ram w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym Uwzględnienie zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi (zapobiegania, gotowości, reagowania) oraz oceny tego ryzyka w planach UE i państw członkowskich Europejski system informowania o powodziach, Europejskie Obserwatorium ds. Susz Promowanie ochrony przed klęskami żywiołowymi za pomocą unijnych instrumentów finansowania	Wdrażanie planu działania z Hyogo i opracowanie kolejnych ram działania na rzecz zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi po 2015 r. Nacisk na priorytety nakreślone w unijnym planie wykonawczym dotyczącym zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi Wspieranie międzynarodowych inicjatyw takich zarządzany przez Bank Światowy Globalny Instrument na rzecz Ograniczania Zakresu Klęsk Żywiołowych i Odbudowy (GFDRR)
Miasta, turystyka, transport	Poprawa zrównoważonego charakteru miast w UE w ramach siódmego programu działań w zakresie środowiska (EAP) Wdrożenie działań na rzecz zrównoważonej i dostępnej turystyki Bezpieczeństwo ruchu drogowego w UE, dyrektywa w sprawie paliw ekologicznych, promowanie przystępnego cenowo transportu zorganizowanego z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju	Promowanie odpornych i dostępnych miast zorganizowanych zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju
Pełne i wydajne zatrudnienie oraz godna praca	„Europa 2020”: wytyczne dotyczące zatrudnienia, wspólne sprawozdania o zatrudnieniu, krajowe programy reform, pakiet w sprawie zatrudnienia młodzieży, przegląd dotyczący zatrudnienia i kwestii społecznych w Europie	Wspieranie międzynarodowych norm pracy, w szczególności za pośrednictwem organizacji międzynarodowych (takich jak MOP), w ramach dwustronnych stosunków UE, a także poprzez politykę rozwojową i handlową Działania następcze w związku z rezolucją podjętą w trakcie międzynarodowej konferencji w sprawie pracy w 2012 r. oraz strategią G20 dotyczącą zatrudnienia młodzieży Wdrożenie programu tematycznego „Inwestowanie w ludzi”, synergia z odpowiednimi unijnymi programami tematycznymi dotyczącymi rozwoju podmiotów niepublicznych, migracji i azylu, demokratyzacji i praw człowieka
Ochrona socjalna, włączenie społeczne i	Działania na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz promowanie bardziej skutecznej	Promowanie ochrony socjalnej, m.in. podstawowej ochrony socjalnej, oraz wdrożenie zaleceń przyjętych przez

eliminacja ubóstwa	polityki społecznej za pomocą strategii „Europa 2020” Wsparcie reform strukturalnych w państwach członkowskich za pomocą pakietu dotyczącego inwestycji społecznych Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym: europejskie ramy na rzecz spójności społecznej i terytorialnej Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności na lata 2010-2020	MOP zgodnie z planami i polityką krajów partnerskich Dalsze propagowanie problematyki ochrony socjalnej, w tym podstawowej ochrony socjalnej, w odpowiednich przypadkach w ramach stosunków dwustronnych z krajami partnerskimi, na forach międzynarodowych (MOP, OECD, G20 i dialog Azja-Europa), jak również w ramach współpracy na rzecz rozwoju Realizacja działań przewidzianych w komunikacie w sprawie ochrony socjalnej w kontekście unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju Uwzględnienie kwestii praw dziecka i ludności tubylczej, włączenia społecznego oraz praw osób niepełnosprawnych w unijnej polityce na rzecz rozwoju Wdrożenie konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych
Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw	Realizacja działań w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw	Wniesienie wkładu w prace nad międzynarodowymi wytycznymi w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (CSR) dla biznesu i MŚP (w tym MOP, OECD), oraz nad wytycznymi Narodów Zjednoczonych
Zdrowie	Europejska strategia zdrowia Europejskie wskaźniki zdrowotne Komunikat w sprawie zwalczania HIV/AIDS w Unii Europejskiej i krajach sąsiednich	Wdrożenie komunikatu „Rola UE w kontekście zdrowia na świecie” Wzmocnienie systemów opieki zdrowotnej, zwiększenie bezpieczeństwa w zakresie zdrowia i spójności odnośnej polityki za pomocą instrumentów geograficznych i programów tematycznych na rzecz poprawy wyników zdrowotnych i ograniczenia nierówności w tej dziedzinie Wsparcie Globalnego Funduszu na rzecz Walki z AIDS, Gruźlicą i Malaria, Globalnego Sojuszu na rzecz Szczepionek i Szczepień (GAVI) oraz globalnego programu na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa produktów w zakresie zdrowia reprodukcyjnego (ang. <i>Global Programme to Enhance Reproductive Health Commodity Security</i>) Europejskie Obserwatorium Polityki i Systemów Opieki Zdrowotnej Opracowanie wskaźników dobrostanu w ramach strategii „Zdrowie 2020”

Edukacja	Strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia Kształcenie i szkolenie w ramach wdrażania strategii „Europa 2020” Współpraca europejska na rzecz szkół XXI w.	Propagowanie wysokiej jakości kształcenia dostępnego dla wszystkich za pomocą geograficznych i tematycznych programów Komisji Wdrożenie międzynarodowych programów współpracy KE w zakresie szkolnictwa wyższego oraz kształcenia zawodowego Wsparcie światowych inicjatyw, takich jak globalne partnerstwo na rzecz edukacji (ang. <i>Global Partnership for Education</i>), oraz dialogu politycznego, np. w ramach stowarzyszenia na rzecz rozwoju edukacji w Afryce (ang. <i>Association for the Development of Education in Africa</i>)
Równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet	Włączenie do głównego nurtu polityki problematyki równouprawnienia płci i praw kobiet za pomocą planu działania UE na rzecz równouprawnienia płci na lata 2010-2015 Działania następcze podejmowane w związku pekińską platformą działania	Równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet w ramach unijnej polityki rozwojowej; wdrożenie planu działania UE na rzecz równouprawnienia płci na lata 2010-2015 w ramach współpracy na rzecz rozwoju; wkład w program ONZ zwiększający odpowiedzialność w zakresie finansowania działań na rzecz równouprawnienia płci Realizacja działań na rzecz wzmocnienia pozycji ekonomicznej kobiet za pomocą programu „Inwestowanie w ludzi” Realizacja działań przewidzianych w komunikacie w sprawie ochrony socjalnej w kontekście unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju
Sprawiedliwość, prawa człowieka, podstawowe wolności, demokracja, dobre rządy i praworządność	Karta praw podstawowych Unii Europejskiej Wdrożenie konwencji z Aarhus	Realizacja działań przewidzianych w komunikacie „Wsparcie UE na rzecz zrównoważonych przemian w społeczeństwach w okresie transformacji” Zwiększenie wpływu polityki rozwojowej UE, ram strategicznych UE i Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji Wdrożenie programu „Podmioty niepaństwowe i władze lokalne w procesie rozwoju” w ramach unijnego instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju Propagowanie stosowania z konwencji z Aarhus przez instytucje finansowe, w ramach współpracy na rzecz rozwoju i umów handlowych

Nauka, technologia, badania naukowe i innowacje	Realizacja programu „Horyzont 2020” wspierającego badania naukowe w różnych dziedzinach, takich jak woda, energia, rolnictwo, transport, ochrona środowiska, nauki społeczne. Zrównoważony rozwój jest nadrzędnym celem programu „Horyzont 2020”, któremu przyporządkowano co najmniej 60 % całkowitego budżetu odnoszącego się do tego tematu Wdrożenie przewidzianej w strategii „Europa 2020” inicjatywy „Unia innowacji” oraz planu działania w zakresie ekoinnowacji	Zacieśnienie międzynarodowej współpracy UE w dziedzinie badań naukowych i innowacji Wkład w działania w zakresie Globalnej Sieci Systemów Obserwacji Ziemi (GEOSS) Badania podejmowane w ramach programu tematycznego „Bezpieczeństwo żywności” (2011-2013) oraz partnerstwa Afryka-UE
Statystyka	Dalsze opracowanie wskaźników dotyczących PKB i innych, doradztwo w zakresie statystyk dotyczących przekrojowych ram politycznych	Współpraca z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi, pod przewodnictwem Komisji Statystycznej, poprawa mierników postępu i zapewnienie ich porównywalności
Wymiana handlowa		Negocjowanie i wdrażanie postanowień w dziedzinie handlu i zrównoważonego rozwoju w umowach handlowych; promowanie usuwania barier taryfowych i pozataryfowych w odniesieniu do ekologicznych towarów i usług na wszystkich szczeblach Dalsze wsparcie inicjatywy „wszystko oprócz broni” Dalsza pomoc na rzecz wymiany handlowej (ang. <i>Aid for Trade</i>)

ZAŁĄCZNIK II

Konsultacje społeczne

Latem 2012 r. Komisja przeprowadziła konsultacje społeczne⁶. Wzięło w nich udział około 120 organizacji i osób prywatnych reprezentujących organy publiczne i społeczeństwo obywatelskie, w tym sektor prywatny i środowisko akademickie. Konsultacje ujawniły, że istnieje zgoda co do tego, że MCR zjednoczyły wiele różnych podmiotów wokół tych samych celów rozwojowych oraz że okazały się przydatne w podnoszeniu świadomości społeczeństwa, zwiększeniu woli politycznej i mobilizacji środków na rzecz eliminacji ubóstwa, stanowiąc przy tym skuteczne narzędzie monitorowania.

W odniesieniu do przyszłości ujawniły się pewne wspólne poglądy na temat możliwych priorytetów:

- nacisk na kwestię ubóstwa w ramach szerszej i bardziej kompleksowej wizji zrównoważonego rozwoju;
- uwzględnienie trzech wymiarów zrównoważonego rozwoju (gospodarczego, społecznego i środowiskowego);
- dopilnowanie, by prace nad ramami politycznymi po 2015 r. obejmowały szeroki zakres partnerów, i by silnie zaangażowały się w nie kraje ubogie i społeczeństwo obywatelskie;
- zaprojektowanie uniwersalnych ram, odpowiednich dla wszystkich krajów i przewidujących zobowiązania dla wszystkich;
- promowanie czynników napędzających wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy, m.in. poprzez zaangażowanie sektora prywatnego;
- poprawa finansowania oraz spójności polityki rozwojowej.

Ponadto w październiku 2012 r. Komisja rozpoczęła konsultacje społeczne⁷ w sprawie działań podejmowanych w następstwie konferencji Rio+20. EKES pomógł w uzyskaniu dodatkowych komentarzy dzięki serii ustrukturyzowanych debat. W ramach wspomnianych konsultacji otrzymano ponad 125 odpowiedzi od osób prywatnych, organów publicznych, przedsiębiorców i ich stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, związków zawodowych i organizacji ochrony konsumentów. Uwzględniono szereg przedstawionych sugestii. W wielu odpowiedziach podkreślono kwestie dotyczące zielonej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu, w szczególności potrzebę określenia wskaźników wykraczających poza PKB, podczas gdy w innych komentarzach wskazano na potrzebę stworzenia korzystnych warunków wymiany handlowej, eliminacji dotacji szkodliwych dla środowiska oraz kwestię podatków na jego ochronę.

Wśród dziedzin wskazywanych przez respondentów w odniesieniu do możliwych celów zrównoważonego rozwoju znalazły się: efektywna gospodarka zasobami, efektywność energetyczna, odpady i substancje chemiczne, różnorodność biologiczna, zrównoważone modele konsumpcji i produkcji, woda i usługi sanitarne, ochrona oceanów i rybołówstwa, transport i rolnictwo zorganizowane z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, równouprawnienie płci, eliminacja ubóstwa, zmiana klimatu i przystosowanie się do niej, zdrowie oraz bezpieczeństwo żywnościowe. Respondenci podkreślili także, że jasne i długoterminowe cele mają duże znaczenie dla realizacji obecnych celów i porozumień. Jeśli chodzi o powiązanie między celami zrównoważonego rozwoju i MCR, panowała zgoda, że

⁶ http://ec.europa.eu/europeaid/how/public-consultations/towards_post-2015-development-framework_en.htm

⁷ http://ec.europa.eu/environment/consultations/rio20_en.htm

nowo opracowywane ramy polityki rozwojowej po 2015 r. powinny uwzględniać obie te dziedziny.

Przeprowadzono również szerzej zakrojone konsultacje dzięki delegaturom UE w państwach trzecich. W ich wyniku otrzymano ponad 50 odpowiedzi z różnych krajów. Większość krajów wskazała na potrzebę spójnego i skoordynowanego połączenia celów zrównoważonego rozwoju i MCR.

Wśród konsultacji powiązanych znalazły się konsultacje w sprawie planu działania na rzecz efektywnej gospodarki zasobami oraz konsultacje w sprawie siódmego programu działań w zakresie środowiska. Komisja nawiązała szeroki dialog ze społeczeństwem obywatelskim, m.in. poprzez przeprowadzenie konsultacji społecznych w okresie poprzedzającym konferencję Rio+20, a społeczeństwo obywatelskie wniosło również istotny wkład w samą konferencję.